

ГЛАВА X

ЧЕРКОВНИЯТЪ ВЪПРОСЪ ДО 1849 г.

1. КАКЪ ДА СЕ ПОМОГНЕ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЪ? — Главниятъ въпросъ, който и въ Букурещъ поглъща вниманието на Селимински, е несъмнено поддѣтатата навредъ изъ България, и особено въ Търновска епархия, борба за народна иерархия.

Тази борба има своитѣ предпоставки въ редъ условия на българското духовно развитие и на общото политическо положение въ страната и вънъ отъ нея. Подхвърлената още отъ Паисия идея за българска „черковна свобода“ и „архиереи отъ свой езикъ“, неподчинени на гръцката черковна властъ, пуца все по-дълбоки корени въ съзнанието на народа, за да се прояви като широко национално движение къмъ 1839 г. когато турското правителство издава една реформена харта (Гюлханийски хатишерифъ), възвестила гражданско равноправие и закрила срещу всѣкакви произволи на свѣтски и духовни чинове. Къмъ това време българитѣ иматъ вече една заможна градска класа отъ търговци и занаятчии, и тая класа е добила смѣлостъ да предявява искания за туряне край на всѣкакви злоупотреби и насилия. Особено мощна по брой и влияние е българската колония въ Цариградъ. Тя си е извоювала тукъ завидно благосъстояние и може да бжде здрава опора на българското движение за граждански и духовни правдини. Търсейки лоялния начинъ да защити българското национално достоинство, българското образование и българското културно обособяване, тази мирна търговска и еснафска интелигенция ще даде охотно поддръжката си на агитаторитѣ за родно духовенство, така че следъ опититѣ за възстания отъ 1821 до 1841 г., които компрометиратъ донѣкъде народа ни предъ турското правителство, ще се открие ерата за една систематична и открита борба, въ духа на възвестенитѣ отъ султанъ Абдулъ Меджида реформи. Осо-